

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2019 жылғы 21 қараша

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы Д.Н. НАЗАРБАЕВА жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті сенаторлар, шақырылған лауазым иелері! Сенаттың кезекті отырысын бастайық. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 41 депутат. Қажетті кворум бар. Сенаттың отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті сенаторлар, күн тәртібінің жобасы сіздерде бар, келісесіздер ме? Басқа ұсыныстарыңыз жоқ па?

ОРНЫНАН. Бекітілсін.

ТӨРАҒА. Олай болса, күн тәртібі бойынша дауыс берейік. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 41 депутат, «жақтағандар» – 41, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Күн тәртібі бекітілді.

Құрметті депутаттар, күн тәртібіндегі бірінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыстармен күрестегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі Ерлан Заманбекұлы Тұрғымбаевқа беріледі.

ТҰРҒЫМБАЕВ Е.З. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Назарларыңызға келісімді ратификациялау туралы заң жобасын ұсынамыз.

Бұл келісім «ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыспен күресте Достастық мемлекеттері арасындағы ынтымақтастық» деп аталады.

Келісім 2018-ші жылы 28-ші қыркүйекте Душанбе қаласында жасалды. Қазақстан, Армения, Беларусь, Қырғызстан, Ресей, Өзбекстан және Тәжікстан мемлекеттерінің басшылары қол қойды. Әзірбайжан, Түрікменстан, Украина, Молдова қол қойған жоқ.

Бүгінгі таңда Сыртқы істер министрлігінің ақпаратына сәйкес келісімді Өзбекстан мен Беларусь елдері ғана ратификациялады. Қалған мемлекеттер ішкі рәсімдерді жүргізуде.

Құрметті депутаттар! Келісімде Достастық мемлекеттері аумағында жасалатын қылмыстар және IT-саласындағы терминология туралы түсінік беріледі.

Қылмыстардың алдын алу, жолын кесу, ашу және тергеуге қатысты ақпараттарды өзара алмасу үшін нақты тәртіп қарастырылған.

Бірлескен іс-шаралар мен операцияларды жүргізу, кадрларды даярлау және оқыту, ғылыми зерттеулер жасау және нормативтік құжаттармен алмасу көзделген.

Заң жобасы қабылданған соң Үкімет қаулысы әзірленеді. Ол құжат осы жұмыстарды іске асыратын құзыретті органдарды белгілейді.

Қылмыстық процестік кодекске сәйкес бұл жұмыспен Ішкі істер министрлігі, Бас прокуратура, Ұлттық қауіпсіздік комитеті және Қаржы министрлігі айналысады.

Қажет болғанда мемлекеттер өзара іс-қимыл тәртібін қосымша регламент арқылы реттей алады.

Уважаемая Дарига Нурсултановна! Уважаемые депутаты! Я хотел бы привести некоторые статистические данные, в связи с чем мы идем на активное продвижение данного соглашения.

За десять месяцев 2019 года у нас было зарегистрировано 84 уголовных дела по правонарушениям в сфере информатизации и связи. В текущем году было выявлено 42 уголовных дела о мошенничествах трансграничного характера, совершенных на территориях других государств. Практически на сегодняшний день мы не имеем в соответствии с нашим действующим законодательством возможности по пресечению такого влияния на территории Казахстана без принятия данного соглашения.

С начала текущего года органами внутренних дел было выявлено 18 тысяч противоправных интернет-ресурсов. В частности, по распространению порнографических материалов, пропаганде культа насилия и жестокости, экстремистских материалов, а также по линии наркопреступлений.

Сегодня в Мажилисе рассматривается законопроект, куда мы внесли предложение по сбыту наркотиков путем IT-технологий, то есть через интернет. Те классические формы сбыта наркотиков, когда есть покупатель и продавец, давно ушли в прошлое. На сегодняшний день продажи идут через интернет-ресурсы.

Мы внесли предложение по ужесточению наказания, а также ряд предложений по введению части 4 в такие статьи, как «Кража», «Мошенничество» и другие, где через интернет-ресурсы у граждан похищается их имущество в части денежных средств.

В настоящее время по соглашению со всеми государственными органами все нюансы отработаны. Практически наши коллеги из зарубежных стран поддерживают. Сейчас идет обмен информацией в рамках соглашения по уголовным делам.

Но в то же время мы хотели бы сузить данное соглашение, именно связав его с информационными технологиями. На сегодняшний день нам необходим обмен информацией и новыми технологиями по борьбе с киберпреступностью, а также создание такого барьера, через который преступники не могли бы пройти.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Заң жобасын қабылдау теріс әлеуметтік-экономикалық және құқықтық салдарға әкеп соқпайды, қосымша қаржыны талап етпейді.

Қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Ерлан Заманбекұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сенатор Мұқаев.

МҰҚАЕВ Е.Р. Құрметті Ерлан Заманбекұлы, келісімнің мақсаты Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыстармен күресте өзара іс-қимылын дамыту болып табылады. Ал енді бұл заң аясында мемлекеттер арасындағы осы бірлескен жобалар мен іс-шараларды қаржыландыру қалай болмақшы?

ТҰРҒЫМБАЕВ Е.З. Жеке бұл жұмысқа қаржы бөлінбейді. Қазір Ішкі істер министрлігінде, Бас прокуратурада, Ұлттық қауіпсіздік комитетінде тергеу жүргізуге қаржы бар. Біз осы қаржыны пайдаланамыз, қосымша қаржы керек емес.

ТӨРАҒА. Басқа сұрақтар жоқ, орныңызға отырыңыз. Рақмет.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің мүшесі Талғат Амангелдіұлы Мұсабаевқа беріледі.

МҰСАБАЕВ Т.А. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыстармен күрестегі ынтымақтастығы туралы келісім 2018 жылғы 28 қыркүйекте Душанбе қаласында жасалды.

Келісіммен ақпараттық технологиялар саласындағы ынтымақтастықтың құқықтық негіздері жасалады, қылмыстық жазаланатын әрекеттердің, терминологиялардың бірыңғай ұғымы қамтамасыз етіледі, сондай-ақ құзыретті мемлекеттік органдар мен олардың өзара іс-қимыл тәртібі айқындалады.

Келісімді ратификациялау ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің өзара іс-қимылын жандандыруға, ақпараттық технологияларды пайдалана отырып жасалған қылмыстарды анықтау, жолын кесу және ашу жөніндегі жүргізілетін бірлескен ведомствоаралық профилактикалық, жедел-ізвестіру іс-шараларының және арнаулы операциялардың нәтижелілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Заң жобасы қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласындағы ұлттық заңнамасын жақындастыра отырып, осы саладағы қылмыстармен күрестің халықаралық шеңберін кеңейтеді және нығайтады.

Аталған заң жобасы Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің отырысында жан-жақты қаралып талқыланды. Сенаттың тұрақты комитеттерінің осы заң жобасы бойынша ескертпелері мен ұсыныстары жоқ.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Талғат Амангелдіұлы.

Құрметті депутаттар, Талғат Амангелдіұлына сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Онда талқылауға көшейік. Сенатор Қожамжаров.

ҚОЖАМЖАРОВ Қ.П. Құрметті әріптестер, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы! Қаралып отырған заң жобасы ТМД мемлекеттерінің ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыстарға қарсы күрес негіздері мен шарттарын анықтап отыр.

Аталған сипаттағы қылмыстар мемлекеттердің шекарасына қарамастан жасалады және ұлттық қауіпсіздікке аса қатерлі.

Заң жобасы осы қылмыстардың асқындауына жол бермейтін аса маңызды құрал.

Келісім құзыретті органдардың осы мақсатта өзара бірлескен іс-әрекетіне процессуалдық ережелерді бекітіп, осы шаралардың тиімділігін арттырмақ. Яғни келісімнің басты мақсаты – азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау, қылмыстармен тиімді күрес жүргізу және елдің ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

Заң жобасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңдары мен халықаралық нормаларына сәйкес келеді.

Келісімнің ратификациясы мемлекеттердің жеке құқықтарына зиян келтірмей, құзыретті органдарының қарым-қатынасын арттырады.

Осыған орай заң жобасын қолдауды ұсынамын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Осымен талқылау аяқталды, енді шешім қабылдайық.

«Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыстармен күрестегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 41 депутат, «жақтағандар» – 41, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Заң қабылданды. Шақырылған азаматтарға рақмет.

Құрметті сенаторлар, күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «2003 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункттері туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі Бейбіт Бәкірұлы Атамқұловқа беріледі.

АТАМҚҰЛОВ Б.Б. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Сіздердің қарауларыңызға «2003 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункттері туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын ұсынып отырмыз.

Аталған хаттама қазіргі кезде «екіжақты» мәртебесі бар «Сарытөбе» және «Ауқатты» автомобиль өткізу пункттерін «көпжақты халықаралыққа» ауыстырады, «Нововоскресеновка» өткізу пунктінің атауын «Сыпатай батыр» деп өзгертуді көздейді.

Қазіргі кезде екі ел арасында 11 автомобиль өткізу пункті анықталған. Олардың бесеуі көпжақты халықаралық, ал алтауы екіжақты. Екіжақты өткізу пункттерінің төртеуінен өтетін адамдар мен көлік құралдарының қарқыны төмен болуы себепті олар 2010 жылы жабылған.

Жұмыс істеп тұрған барлық өткізу пунктінен жылына 11 миллиондай адам, 1 миллион 300 мыңдай жеңіл көлік құралы, 400 мыңнан астам жүк көлік құралы өтеді.

2018 жылы автомобиль көлігімен жүк тасымалдау Қазақстан мен Қырғызстан арасында 48 пайызға артып, 1,7 миллион тоннаны құрады.

Екі ел арасында адамдар мен көлік құралдары ең көп өтетін пункт Қордай болғандықтан алғашқы кезеңде оны жаңартуға бағытталған жұмыстар жүргізілуде және құрылысты бастау 2020 жылдың наурызына жоспарланған. Сондықтан «Сарытөбе» және «Ауқатты» автомобиль өткізу пункттерін «көпжақты халықаралыққа» ауыстыру:

«Қордай» өткізу пункті жөндеу жұмысына жабылғанда өткіншілер ағыны аталған екі пунктті пайдаланады;

үшінші елдердің жүк көлік құралдары осы пункттер арқылы өтуге мүмкіндік ала отырып, еліміздің транзиттік әлеуетін одан әрі жақсартуға ықпал етеді;

шекара маңында орналасқан елді мекендердің қарым-қатынасын нығайта келе сауда-экономикалық ахуалды ұлғайтуға септігін тигізеді;

көпжақты өткізу пункттерінің көбеюі үшінші ел тұлғаларының кез келген өткелден жүріп өтуіне мүмкіндік береді және адамдардың шекарада шоғырлануын азайтады.

Аталған хаттаманы ратификациялау бюджет қаражатын жұмсауды қажет етпейді.

Құрметті Төраға, құрметті депутаттар! Жоғарыда айтылғанның негізінде және Қазақстан мен Қырғызстан арасындағы көліктік-транзиттік әлеуетті одан әрі дамыту мақсатында аталған заң жобасын қолдауды сұраймыз. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Бейбіт Бәкірұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сенатор Құртаев.

ҚҰРТАЕВ Ә.С. Рақмет, құрметті Төраға.

Құрметті Бейбіт Бәкірұлы, Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы 2003 жылғы 25 желтоқсандағы Мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункттері туралы келісімнің 6-бабына сәйкес тараптар бірін-бірі объектілерді өткізу пункттері немесе коммуникациялық құрылыстарды жоспарлы жөндеуге байланысты мемлекеттік шекара арқылы жекелеген өткізу пункттерінде қозғалысты шектеу немесе тоқтату туралы жұмыстар басталғанға дейін 30 тәуліктен кешіктірмей хабардар етеді делінген.

Осыған орай сұрақ. Уәкілетті органда осындай шектеулер туралы азаматтарға уақытылы хабарлау шаралары қарастырылған ба? Бұл жұмыстар уәкілетті органмен ұйымдастырылған ба? Рақмет.

АТАМҚҰЛОВ Б.Б. Рақмет, құрметті Әлімжан Сейітжанұлы. Біз міндетті түрде осындай күрделі ремонт бастаған кезде алдын ала 30 күннен кеш қалмай, ең бірінші көрші мемлекетке дипломатиялық бағыт арқылы мәлімет жібереміз. Одан кейін өзіміздің жергілікті азаматтарға бұқаралық ақпарат құралдары арқылы жеткіземіз, сосын азаматтар күнде өтетін жерлерге көрінетіндей қылып жарнама орнатамыз.

Бізде халықаралық транзитпен басқа елдердің жүк көліктері өтеді. Ол үшін халықаралық көлік тасымалы ұйымдарына міндетті түрде біздің министрліктен тікелей толық мәлімет берілуі қажет. Рақмет.

ТӨРАҒА. Сенатор Жолдасбаев.

ЖОЛДАСБАЕВ М.С. Мен бұл екі пунктті де жақсы білемін. Сұрағым Ділмановқа.

Халықтың саны ол жақта жазғы уақытта көп болады. Когда я встречаюсь с вашими специалистами, они отмечают недокомплектацию ваших штатных единиц. Предусматривается ли в дальнейшем увеличение штатной численности в соответствии с положением? Спасибо.

ДІЛМАНОВ Д.А. Спасибо за вопрос.

В настоящее время в связи с тем, что мы переходим с двустороннего на многосторонний профиль, эта работа ведется. Необходимое количество сил и средств нами уже рассматривается.

Это не повлечет дополнительных материальных затрат, потому что внутри у себя мы эти вопросы уже решили. Увеличение будет обязательно.

ТӨРАҒА. На сколько будет увеличено? И будет ли оснащено как положено?

ДІЛМАНОВ Д.А. Планируем дополнительно выставить пять кабинок на въезд и пять кабинок на выезд. То есть увеличение именно по паспортному контролю.

Что касается режима и соблюдения всех других вопросов, этого достаточное количество.

ТӨРАҒА. Басқа сұрақтар жоқ. Рақмет, Бейбіт Бәкірұлы, орныңызға отырыңыз.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің мүшесі Нұржан Нұрланбекұлы Нұрсипатовқа беріледі.

НҰРСИПАТОВ Н.Н. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті әріптестер мен шақырылған лауазым иелері! Баяндамашы Бейбіт Бәкірұлы айтып өткендей, қаралып жатқан заң жобасының негізгі мақсаты – «Сарытөбе» және «Ауқатты» автомобиль өткізу пункттерін екіжақтыдан көпжақты халықаралық өткізу пунктіне ауыстыру және «Нововоскресенка» қазақстандық өткізу пунктінің атауын «Сыпатай батыр» деп өзгерту.

Бұл хаттама мемлекеттік шекараны кесіп өту бойынша Қырғыз Республикасымен тату көршілік, достық және ынтымақтастық қатынастарға қолайлы жағдайлар туғызатынын сеніммен айтуға болады.

Заң жобасын ратификациялаған жағдайда көршілес «Қарасу» мен «Қордай» өткізу пункттерінің жұмысы жеңілдетіледі және Қырғызстанмен сауда-экономикалық қатынастарды одан әрі дамытуға қосымша серпін беріледі.

Заң жобасын Палатаның барлық комитеттері қарастырып, оң қорытындыларын берді.

Айта кетерлік бір мәселе, құрметті әріптестер, хаттаманың қазақ тіліндегі мәтінінде олқылықтар мен қателіктер анықталған болатын. Біржарым беттік хаттамада үш қате кеткен. Ал қырғыздардың мәтінін оқып шықтым, олар таза, жақсы жазған. Өзірлеуші біз көрсеткен ескертулерді қабылдады. Дипломатиялық арналар бойынша халықаралық шарттардың құқығы туралы Вена конвенциясына сәйкес контрагентке нотаның қазақ тіліндегі түзетулері бар мәтінін жіберді. Нотаның көшірмесі Мәжіліс арқылы біздің Палатаға келіп түсті.

Құрметті Төраға, осыған орай заң жобасын қолдап, оны тұтастай қабылдауды ұсынамын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Нұржан Нұрланбекұлына сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Сұрақтар болмаса мәселені талқылауға көшеміз. Сөз сенатор Мұқашев Төлеубек Төлеуұлына беріледі.

МҰҚАШЕВ Т.Т. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Қаралып жатқан «2003 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункттері туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы екі мемлекеттің арасындағы мемлекеттік шекара арқылы өтетін жалпы саны 11 автокөлік жолы мен бір теміржолдан тұратын өткізу пункттерінен өткізуді ұйымдастыру үшін маңызы зор.

Баяндамашы атап өткендей, хаттаманы ратификациялау екіжақты «Сарытөбе» және «Ауқатты» автомобиль өткізу пункттерінің мәртебесін көпжақты етіп өзгертуге бағытталған, яғни көпжақты өткізу пункттерінің жүктемесін жеңілдету арқылы адам қозғалысы мен автокөлік кептелістеріне байланысты проблемаларды шешуге көмектеседі, жалпы алғанда қазақ-қырғыз мемлекеттік шекарасының транзиттік мүмкіндіктерін арттырады.

Сондай-ақ транзиттік-көліктік әлеуетті жақсартуға ғана емес, Қазақстан мен Қырғызстан арасындағы сауда-экономикалық қатынастарды одан әрі дамытуға бағытталған экономикалық аспектіні де елеусіз қалдыруға болмайды. Бұл Орталық Азиядағы мемлекеттердің тауар айналымына оң әсерін тигізеді, мысалы, қазіргі кезде жұмыс істеп тұрған жеті өткізу пунктінен жылына шамамен 11 миллион адам және 466 мың автокөлік өтеді. 2018 жылмен салыстырғанда биылғы жылы екі ел арасындағы тек автомобиль көлігімен жүк тасымалдау көлемі 43 пайызға артып, 1,7 миллион тоннаны құрады.

Бұған Қазақстан мен Қырғыз Республикасының сыртқы істер министрліктері деңгейінде өткен кездесуде Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың алдағы Қырғызстанға мемлекеттік сапарын дайындау барысы, сондай-ақ екіжақты ынтымақтастықтың өзекті мәселелері мен келешектегі өзара қарым-қатынастарының перспективалары талқыланған қырғыз-қазақстандық сыртқы істер министрлерінің консультациялары дәлел бола алады.

Заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Басқа сөйлейтіндер жоқ, осымен талқылау аяқталды. Енді шешім қабылдайық.

«2003 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункттері туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 41 депутат, «жақтағандар» – 40, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Шешім қабылданды, заң қабылданды. Шақырылған азаматтарға рақмет.

Құрметті сенаторлар, күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Ақпаратқа кіру, шешімдер қабылдау процесіне жұртшылықтың қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу туралы конвенцияға Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдері туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Маратұлы Мырзағалиевқа беріледі.

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Сіздерге Орхус конвенциясын іске асыруға бағытталған Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдері туралы хаттаманы қарауға ұсынып отырмыз.

Осы хаттамаға қосылу мақсаты Орхус конвенциясының ережелерімен негізделген.

Ауаға шығарылатын, су мен топыраққа төгілетін қауіпті химиялық заттар мен ластағыштардың жыл сайынғы көлемдерін, өнеркәсіптік және басқа да объектілерден алынатын қалдықтар ақпаратын жинау, өңдеу үшін кадастрлар немесе Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелім жүйесін біртіндеп енгізу жөнінде шаралар қолдануға міндеттіміз.

Тіркелім ауаға, табиғатқа қай объектілер ластаушы, қауіпті химиялық заттарды шығарып жатыр және де уақыты, көлемі бойынша қанша шығарылады деген сұрақтарға толық ақпарат беретін болады.

Ақпарат ретінде айта кетсем, 2018 жылы Қазақстанда ластаушы заттардың жалпы көлемі 2,5 миллион тоннаны құраған.

Қазіргі таңда халықтың экологиялық жағдайға алаңдауының артуына байланысты біздің елімізде қоршаған ортаның жай-күйі туралы халықты уақытылы хабардар ету бойынша жұмыстар атқарылып жатыр.

Соның бірі «AirKz» мобильдік қосымшасы іске қосылып, облыс әкімдіктері жұртшылықты ақпараттандыру үшін LED-экрандар орнату бойынша жұмыс жүргізуде. Осы LED-экрандарда ауаның сапасы туралы мәлімет беріліп жатыр.

Сонымен қатар аталған ақпарат біріктірілген сипатқа ие. Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімі сияқты құралдардың болуы халыққа кәсіпорындар шығарып жатқан зиянды заттар бойынша деректерді ұсынуға мүмкіндік береді.

Осы аталған Тіркелім хаттамасы 64 қызмет түрін және 86 ластаушы затты қамтиды.

Аталған 64 қызмет түрінің Қазақстанда 32-і түрі және оған жататын 26 ластаушы зат қамтылады, есептілік электрондық емес, қағаз жүзінде ғана ұсынылады.

Экологиялық кодекстің жобасында жоюға немесе шығаруға арналған ластағыштар немесе қалдықтардың, сондай-ақ тазартуға арналған ағынды сулардың құрамындағы ластағыштардың объектінің сыртына қозғалтуды білдіретін «тасымалдар» терминінің ұғымы көрсетілген.

2017 жылдан бастап Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімін қағаз күйінде жинап, таратуды жүргізуге республикалық бюджеттен шамамен 5 миллион теңге бөлінеді.

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімін баспа түрінде жүргізуге тыйым салмайды, алайда осы тіркелімді цифрландыру мақсатында ЮНИТАР қолдауымен 10 миллион теңгеге гранттық қаражат алынып, веб-портал әзірленді. Оны Залалды заттардың шығарылу және тасымалдау тіркелімі деректерімен толықтыру жүргізілді. Тіркелім веб-порталы тәжірибелік пайдалануға енгізілді.

Келешекте осы тіркелім порталын Бірыңғай мемлекеттік мониторинг жүйесі шеңберінде басқа да ақпараттық жүйелермен өзара интеграциялауды жоспарлап отырмыз.

Министрліктің ведомстволық ұйымымен әзірленген Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдары тіркелімінің веб-порталы келесі жылы пайдалануға беріледі.

Құрметті депутаттар! Жалпы Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану саласында есеп беру механизмдері бар және де олар тіркелім іске қосылған кезде пайдаланылатын болады. Сондай-ақ Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдері туралы хаттаманы ратификациялау Қазақстан Республикасы тарапынан қосымша қаржылық шығындарды қажет етпейді.

Ұсынылған заң жобасын қолдауларыңызды сұраймыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Мағзұм Маратұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сенатор Жүсіп Нұртөре.

ЖҮСПІ Н.Б. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Орхус конвенциясына Ресей Федерациясы, Өзбекстан және Қытай мемлекеттері қол қоймаған. Біздің трансшекаралық өзендердің барлығы бастауын осы мемлекеттерден алады. Олар қол қоймаған жағдайда Қазақстанның әрекеті қандай болады?

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Расында да Ресей және сіз атаған мемлекеттер Орхус конвенциясына қосылмаған, дегенмен осы трансшекаралық өзендердің мәселесі өте өзекті болғаннан кейін біз бұл мемлекеттермен екіжақты қарым-қатынаста жұмыс істеп келе жатырмыз.

Бұл тетік жақсы дамыған, ол тетікті біз одан әрі нығайтамыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Ол жұмыс қанша жылдан бері жасалып жатыр?

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Біз өзен ағынын бөлу және бірлескен режимді таңдау бағытында Қытаймен 2015 жылдан бері келіссөз жүргізіп жатырмыз. Бір айта кететін жайт, төрт жылдың ішінде біз Қытаймен тексттің 25 пайызын ғана келістік.

Келіссөз жүргізу оңай емес, дегенмен бұлар трансшекаралық мәселені бізбен ғана талқылап жатыр. Біз ашық айтуымыз керек, ол – Қытай елінің басшылығымен келісімшартқа сәйкес Елбасының қол жеткізгені. Сонымен қатар осы жақында Ресей тарапымен, Дариға Нұрсұлтанқызы, Жайық мәселесін өзіңіз қозғадыңыз. Ол да өз шешімін табады деп ойлаймын және келесі жылдан бастап біз бірлескен зерттеу жұмыстарын жасаймыз. Дегенмен осы көршілермен, Ресей және Өзбекстан тарапымен юридическая база, юридическая основа бар.

ТӨРАҒА. Пожалуйста, сенатор Лукин Андрей Иванович, Ваш вопрос.

ЛУКИН А.И. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

У меня два вопроса.

Первый вопрос. В случае ратификации данного протокола Республика Казахстан попадает во всемирный обзор за выбросами, который позволит контролировать нашу страну по данному вопросу. Тогда открывается возможность привлечь нашу страну к ответственности за выбросы, которые могут нанести ущерб другим государствам. Не противоречит ли это интересам экономической безопасности Казахстана? Какова прогнозируемая нагрузка на наш бюджет?

Второй вопрос. Протокол не запрещает взимать плату компетентным органам за воспроизведение и пересылку по почте и другими средствами конкретной информации за те или иные выбросы, если эта плата будет разумной, как сказано в пункте 4 статьи 11. Понятие «разумная цена» не подлежит однозначному измерению, оценке, статистическим данным, что автоматически и однозначно повлечет за собой варьирование стоимости в зависимости от того, нанесет ли вред раскрытие такой информации отдельным природопользователям либо государству в целом. Может быть, вообще отказаться от взыскания такой платы либо рассмотреть вопрос по ее статистическому измерению? Спасибо.

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Спасибо за вопросы.

Цель ратификации данного протокола – доступ общественности. Не секрет, что сегодня открытость информации и доступ населения к экологической информации очень востребованы.

ТӨРАҒА. Вы имеете в виду казахстанскую общественность?

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Да, казахстанскую.

Мы присоединились к Орхусской конвенции в начале 2000-х годов, и сегодня фактически данный механизм уже существует. То есть сегодня у нашего общества есть полноценный доступ к любой информации, которая есть на рынке.

Другое дело, что сегодня доступ к данной информации осуществляется следующим образом: гражданину необходимо пойти в ЦОН и на основе государственной услуги запросить информацию по любому предприятию, и соответствующие государственные услуги оказываются. Все, что сейчас изменится, – это то, что граждане нашей страны будут иметь доступ в онлайн-режиме к любому из предприятий первой категории, которых у нас в стране порядка 2200.

Андрей Иванович, Вы сейчас сказали касательно чувствительности. Действительно, в самом протоколе есть статья, касающаяся конфиденциальности. Если по нашему законодательству та или иная информация будет признана конфиденциальной, то мы можем ограничить доступ к соответствующей информации.

Что касается второго вопроса по стоимости, по понятию «разумная стоимость», понимая, что это фактически уровень себестоимости. Но при этом хочу отметить, что мы не планируем продавать информацию, она будет выдаваться бесплатно.

В своем выступлении я сказал, что был создан соответствующий веб-сайт на грантовые средства, полученные от Организации Объединенных Наций, на сегодняшний день он функционирует. На поддержание веб-сайта государством ежегодно будет выделяться порядка 5-7 миллионов тенге.

ТӨРАҒА. Все-таки на первый вопрос Вы не ответили полностью. Будут ли внешние игроки, государства привлекать к ответственности нашу страну за превышение выбросов? Если да, то какие риски и для национальной безопасности, и для государственного бюджета?

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Не будут. Я еще раз хочу акцентировать внимание, что сам протокол разрешает доступ общественности к данной информации.

Мы работаем с нашими соседями, особенно с приграничными государствами. В этом случае мы руководствуемся нашими двухсторонними соглашениями. И если у нас где-то есть выброс, который по «розе ветров» направляется в ту или иную сторону, то у нас есть механизм оповещения о таких случаях.

Ответ: однозначно нет.

ТӨРАҒА. Никаких штрафных санкций?

МЫРЗАҒАЛИЕВ М.М. Нет.

ТӨРАҒА. Хорошо.

Тағы сұрақтар бола ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Мағзұм Маратұлы, рақмет, орныңызға отырыңыз.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аймақтарды дамыту комитетінің мүшесі Әбделі Тоқбергенұлы Нұралиевке беріледі.

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті әріптестер! Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мырзағалиев Мағзұм Маратұлы заң жобасының мазмұны туралы егжей-тегжейлі баяндады.

Күн тәртібіне ұсынылып отырған заң жобасының мақсаты қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша шешім қабылдауға жұртшылықтың қатысуын, сондай-ақ қоршаған ортаның ластануын азайту мен алдын алуға жәрдемдесетін осы хаттаманың ережелеріне сәйкес келісілген кешенді жалпы ұлттық ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдерін құру арқылы жұртшылықтың ақпаратқа қол жетімділігін кеңейту болып табылады.

Қазақстан Республикасы Орхус конвенциясының негізінде ауаға шығарылатын, су мен топыраққа төгілетін қауіпті химиялық заттар мен ластағыштардың жыл сайынғы көлемдерін, өнеркәсіптік және басқа да объектілерден алынатын қалдықтар ақпаратын жинау, өңдеу үшін кадастрлар немесе қоршаған ортаны ластаушылардың тіркелім жүйесін біртіндеп енгізу жөнінде шаралар қолдануға міндеттеледі.

Елімізде қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне байланысты сот төрелігіне қол жеткізу жөніндегі міндеттемелердің орындалуы маңызды әрі қажетті.

Қаралып отырған заң жобасының нормаларын іске асыру Қазақстан ратификациялаған халықаралық экологиялық келісімдерге, оның ішінде қауіпті қалдықтарды трансшекаралық тасымалдауды және оларды аулаққа шығаруды бақылау туралы міндеттемелерді орындау, «жасыл» экономикаға кешу бойынша конвенцияны іске асыруға ықпал ететін болады.

Заң жобасы жұмыс тобының және бас комитеттің отырыстарында жан-жақты қаралды. Сенаттың барлық комитеттері заң жобасы бойынша оң қорытындыларын берді.

Хаттаманың бейресімдік аударма болып табылатын қазақша нұсқасында стильдік, техникалық және редакциялық сипаттағы анықталған қателіктер министрліктің назарына ұсынылды және де оларды келешекте ескеру қажеттілігі айтылды.

Ағымдағы жылдың 13 қарашасындағы комитеттің кеңейтілген отырысында аталған заң жобасын Сенат отырысында қабылдау туралы ұсыныс енгізілді.

Хаттама «Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 1 және 9-тармақшаларына сәйкес ратификациялануға жатады.

Құрметті Төраға, құрметті әріптестер! Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитеті заң жобасын қабылдауды ұсынады. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Әбделі Тоқбергенұлына сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Онда талқылауға көшейік. Сенатор Мусин.

МУСИН Д.М. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Қаралып отырған заң жобасы ақпаратқа кіру, шешімдер қабылдау процесіне жұртшылықтың қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу туралы Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 23 қазандағы заңнамасымен ратификацияланған Орхус конвенциясын іске асыруға бағытталған.

Хаттаманың мақсаты қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша шешім қабылдауға жұртшылықтың қатысуына, сондай-ақ оның ластануын азайту мен алдын алуға жәрдемдесетін осы хаттаманың ережелеріне сәйкес келісілген кешенді жалпыұлттық ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдерін құру арқылы жұртшылықтың ақпаратқа қолжетімділігін кеңейту болып табылады.

Сонымен бірге хаттама ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдары саласындағы маңызды халықаралық заңды құжат болып табылады және оны орындау міндетті сипатқа ие.

Заң жобасының нормаларын іске асыру Біріккен Ұлттар Ұйымының климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясы және тағы басқа халықаралық табиғатты қорғау мақсатындағы келісімдерге сәйкес міндеттемелерді орындау тұрғысынан да маңызды.

Сонымен қатар қолжетімді деректер базасы ластауыш заттар шығарындыларын азайту жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыруды бақылау, жұртшылықтың экологиялық маңызды шешімдерді қабылдауына қатысуына мүмкіндік береді.

Сондай-ақ тіркелім құру Қазақстан Республикасының бірқатар халықаралық қоршаған ортаны қорғау келісімдерін орындауға ықпал ете отырып, халыққа экологиялық ақпаратқа қол жеткізуді жеңілдетеді.

Құрметті әріптестер, жоғарыда баяндалғанның негізінде сіздерден қаралып отырған заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Талқылау аяқталды, енді шешім қабылдайық. «Ақпаратқа кіру, шешімдер қабылдау процесіне жұртшылықтың қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу туралы конвенцияға Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдері туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 41 депутат, «дауыс бермегендер» – 2, «жақтағандар» – 39. Заң қабылданды. Шақырылған азаматтарға рақмет.

Құрметті депутаттар, келесі қаралатын мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы бірінші оқылымда қаралады.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрі Ақтоты Рахметоллақызы Райымқұловаға беріледі.

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Қайырлы күн, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті Сенат депутаттары! Сіздердің назарларыңызға «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы ұсынылып отыр.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылға арналған заң жобалау жұмыстарының жоспарына сәйкес әзірленген.

Заң жобасы допингке қарсы ережелерді бұзғаны үшін жауапкершілікті қатаңдатуға, Ұлттық допингке қарсы ұйымның мәртебесін күшейтуге бағытталған.

Қазіргі уақытта допингті қолдану әлемдік спорт қозғалысындағы ең өзекті мәселелердің бірі болып отыр. Допингтен шығатын барлық қауіптіліктің ауқымын түсіне отырып, оны жоюға бағытталған іс-шаралар кешенін тұрақты негізде жүргізу қажет.

Жыл сайын Ұлттық допингке қарсы орталық 3 мың биопроба алу жұмыстарын жүргізеді. 2013 жылдан бастап қазақстандық спортшылардың допингті қолдануының 307 оқиғасы анықталды. Ағымдағы 2019 жылдың 10 айында допингке қарсы ережелерді бұзудың 37 оқиғасы анықталды.

Сондай-ақ допингті қолдануды жою жөніндегі жағдайды талдай отырып, әлемдік спорт аренасында, оның ішінде Олимпиада ойындарында жоғары спорттық нәтижелерге қол жеткізу мақсатында заңнамалық деңгейде допингке қарсы іс-шараларды күшейту жөнінде шараларды қабылдау қажеттілігі туындап отыр. Атап айтқанда, тыйым салынған барлық препараттар мен субстанцияларды қолдану, тағайындау және тарату үшін жауапкершілікті арттыру қажет.

Допингті пайдалану стимуляторларды пайдаланатын және пайдаланбайтын спортшылар арасындағы жарыс қарсыластық жағдайларының теңсіздігін туғызады, спорттық күресті фармакологиялық зертханалардың бәсекелестік деңгейіне ауыстырады, спортшылардың денсаулығы мен өміріне, сондай-ақ олардың адамгершілігіне қауіп төндіреді, жұртшылық алдында жоғары жетістіктер спорты беделінің, халықаралық спорт аренасындағы елдің имиджінің төмендеуіне әкеп соғады. Бұдан басқа допингтің жаппай және жасөспірімдер спортына ену үрдісі күшейіп келе жатқан жас ұрпақты есірткіге әуестендіруге және елдің генофондына қауіп-қатердің өсуіне ықпал етеді.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты қолданыстағы заңнамаға допингке қарсы ережелерді бұзғаны үшін жауапкершілікті қатаңдату бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу, атап айтқанда, спортшыға допинг тағайындаған адамдарға қатысты әкімшілік жауапкершілікті енгізу қажеттілігі туындады. Ол 200 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл түрінде жазаны көздейді.

Сонымен қатар допингті пайдаланғаны үшін заң жобасына келесі нормалар енгізілді:

дисквалификация;

спортшының спорттық нәтижесін жою және біліктілік ұпайларын немесе баллын алып тастау;

ақшалай көтермелеуді қайтару;

спортшылар мен жаттықтырушыларға өмір бойы ай сайынғы материалдық қамсыздандыруды төлеуді тоқтату;

спортшыларға, жаттықтырушыларға және клуб командаларының басшыларына ай сайынғы ақшалай қамтуды тоқтату;

спорттық атағынан айыру;

Олимпиада, Паралимпиада және Сурдлимпиада ойындарының чемпионы және жүлдегерлерінің тұрғын үйді пайдалану шартын бұзу;

спорт түрлері бойынша Қазақстан Республикасының құрама және штаттық құрама командаларының құрамынан спортшыларды, жаттықтырушыларды шығару.

Сондай-ақ заң жобасында Олимпиада, Паралимпиада және Сурдлимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлеріне 10 жыл мерзімге жалға беру үшін тұрғын үй беру, сондай-ақ допинг-тестілерді сақтау мерзімі 10 жыл болуына байланысты осы мерзімге аталған тұрғын үйді иеліктен шығаруға тыйым салу көзделген және егер осы кезеңде сынамаларда допинг анықталмаса, тұрғын үйді спортшының меншігіне беруге болатындай нормалар кіргізілді.

Бұл ретте Олимпиада, Паралимпиада және Сурдлимпиада ойындарының чемпионы немесе жүлдегері болып табылатын Қазақстан Республикасының спортшысы қайтыс болған немесе қаза тапқан жағдайда допингтік сынаманың нәтижесіне қарамастан қайтыс болған немесе қаза тапқан мұрагерлерінің тұрғын үйді өтеусіз алуы көзделіп отыр.

Заң жобасының маңызды жаңалықтары болып табылатындар:

1) Паралимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлеріне олардың ниетін ескере отырып, төменгі қабаттарда немесе лифтілері бар тұрғын үйлерде тірек-қимыл аппараты бұзылған Паралимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлеріне екінші қабаттан жоғары емес тұрғын үй алу құқығын беру;

2) дене шынықтыру және спорт саласында демеушілік көмек көрсету жөніндегі саясатты іске асыру мақсатымен Бірыңғай оператор құру.

Бірыңғай оператор қызметінің негізгі мақсаты дене шынықтыру мен спортты тұрақты дамытуды қамтамасыз ету болып табылады.

Бірыңғай оператор қаржыландырудың басты көзі ретінде дене шынықтыру мен спортты дамытуға бюджеттен тыс ақша қаражатын бөлумен айналысатын болады. Бірыңғай операторға «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамынан демеушілік көмек көрсету және дене шынықтыру мен спортты дамыту үшін әлеуметтік жобаларды іске асыруға бағытталған Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де қаражат көздері есебінен қаржы түсетін болады.

Сондай-ақ заң жобасы Ұлттық Сурдлимпиялық комитеттің мәртебесі мен өкілеттігін күшейтуді көздейтін ұлттық Сурдлимпиялық қозғалыс жаңа баппен толықтырылып отыр. Негізгі мақсаты сурдлимпиялық спорт түрлері бойынша мүгедек спортшылар арасында дене шынықтыру мен спортты дамытуға жәрдемдесу болып табылады.

Заң жобасын қабылдау теріс құқықтық және әлеуметтік-экономикалық салдарларға және мемлекеттік шығындардың артуына әкеп соқпайды.

Ұсынылған заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз сенатор Волковқа беріледі.

ВОЛКОВ В.В. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Мой вопрос адресован уважаемому докладчику, но в равной мере он адресуется и присутствующим в зале председателю Комитета по делам спорта и физической культуры, генеральным секретарям Национального Олимпийского комитета, Паралимпийского комитета, директору Национального антидопингового центра, лицензия которого отозвана всемогущим WADA.

Уважаемая Актоты Рахметуллаевна! Безусловно, рассматриваемый сегодня законопроект очень важный, и нормы, заложенные в нем, надо было принимать еще давно, так как проблемы с применением допинга в спорте существуют во всем мире, существуют они и в казахстанском спорте, и о них нельзя молчать.

Приведу статистику. С 2014 года 116 казахстанских спортсменов и один тренер по 29 видам спорта находятся или находились в дисквалификации за нарушение антидопинговых правил. Я уверен, что те, кто украл надежду нынешнего и будущего поколений спортсменов, должны понести за это ответственность. И очень жаль, что

пока только административную. От их действий прежде всего страдают чистые спортсмены и имидж государства.

Еще немного статистики. Для участия в Летних Олимпийских играх 2012 года в Лондоне 115 казахстанскими спортсменами было завоевано 106 лицензий по 20 видам спорта.

Для участия в Летних Олимпийских играх 2016 года в Рио-де-Жанейро 104 казахстанских спортсмена завоевали 104 лицензии по 26 видам спорта.

На сегодняшний день для участия в Летних Олимпийских играх 2020 года в Токио завоевано всего 28 лицензий по 12 видам спорта, хотя в этот же период при подготовке к предыдущим Олимпийским играм их было примерно 50.

Конечно, Вы можете сказать, что до начала Олимпийских игр есть еще более 6 месяцев, есть еще квалификационные турниры и соревнования, одним словом, отбор продолжается. Но, как известно, соревнования для отбора на Олимпийские игры имеют свой строгий определенный цикл.

Увидим ли мы казахстанских спортсменов в достаточном количестве на Олимпийских играх в Токио, или это будут одни функционеры? Не связано ли такое малое количество лицензий с допинговыми скандалами?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Спасибо за вопросы.

Проект закона был разработан с учетом действительно насущных задач и проблем. Спасибо большое депутатам, которые очень внимательно отнеслись к нормам, предложенным Правительством.

Хотелось бы отметить, что лицензионный период длится до июля 2020 года, если коснуться конкретно Вашего вопроса. Лицензии будут выдаваться по рейтинговым очкам, которые набирают наши национальные сборные. Итоги будут подводиться в июле 2020 года.

Конечно, большая работа проводится, спортсмены готовятся.

Мне хотелось бы ответить на Вашу критику. Действительно, в аналогичном периоде при подготовке к Олимпиаде в Рио-де-Жанейро наша сборная имела 45-46 лицензий. Хотела бы привести пример по боксу, где было наибольшее количество лицензий. По ним рейтинговые турниры будут проводиться с 4 по 14 февраля в Китае. Это континентальный турнир. В Париже с 13 по 24 мая пройдут мировые лицензионные турниры, где будут разыгрываться лицензии по боксу. Эти два турнира основные, где будут предоставляться лицензии.

Хотелось бы сказать о тяжелой атлетике. Действительно, Вы абсолютно правы, антидопинговые скандалы сыграли свою роль. Из тех лицензий, которые мы могли бы получить, на сегодняшний день наша страна имеет право только на две: одна для мужчин, одна для женщин. Поэтому нормы, которые есть в этом законе, будут способствовать тому, чтобы ситуация улучшалась.

Нетерпимость к допингу сейчас по всему миру. Если мы здесь предполагаем административное наказание, то в таких странах, как Германия, Австрия, Россия, Финляндия, предполагают даже уголовное наказание за применение допинга.

Хотелось несколько слов сказать по легкой атлетике. Конечно, это один из видов спорта, по которому мы брали до 20 лицензий. Год от года в связи с антидопинговыми скандалами ужесточаются требования к получению лицензий. В этом году мы планируем получить 10-12 лицензий. В качестве небольшой ремарки скажу, что главный тренер Карпов (бронзовый призер Олимпиады) говорит, что сейчас мы можем получить лицензию по тем нормам, по которым он получил бронзовую медаль на Олимпиаде.

То есть ужесточаются и повышаются требования. Несмотря на это сборные команды и Национальный Олимпийский комитет готовятся, мы надеемся, что получим лицензий не меньше, чем в прошлый раз.

Большое спасибо за вопросы. Я ответила?

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз сенатор Бекназаровқа беріледі.

БЕКНАЗАРОВ Н.Қ. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті әріптестер, менің сұрағым қазіргі қаралып отырған заңның шеңберінде жаңа айтылып жатқан еліміздің спорттық имиджіне біраз нұсқан келтірген, дау-дамай туғызған допингке қатысты болып отыр.

Өздеріңізге белгілі, 2002 жылы Үкіметтің қаулысымен спортшылардың допингке қарсы республикалық зертханасы құрылған. Сіздер берген мәліметтерге сәйкес 2010 жылға дейін жұмыс атқарып, соның нәтижесінде 2010 жылы Дүниежүзілік допингке қарсы агенттіктің аккредитациясын, яғни рұқсатын алып, жұмысын бастаған. Қазіргі уақытта 2017 жылдың маусымынан бері WADA өзінің берген рұқсатын тоқтатып, халықаралық талаптарды бұзған деген себептермен қайтарып алған.

Менің көтеріп отырған мәселем мынау. Біз жаңа жазалау жағын, қалпына келтіру жағын айтып жатырмыз, ал негізінде алдын алу шараларына тікелей қатысты, осыны болдырмау мәселесі бойынша қазіргі зертхананың рөлі үлкен болу керек. Өйткені біздің спорттағы жетістіктеріміздің бәрін жоққа шығарып жатқан сол WADA. Оларда жұмыс мықты жолға қойылған, соның нәтижесінде бізге нұсқан келіп отыр.

Осы WADA-ның жұмысына қатысты, зерттеулерге қатысты айтсақ, осы уақыт өткелі бері түпкілікті жұмыстың атқарылу мәселесі дұрыс қойылмаған ба, болмаса басқа да себептер бар ма, қазіргі стандартқа сай жұмыспен қамтамасыз етілмеген деп айтуға болады. Бұл бірінші мәселе.

Екінші мәселе. Бұл жерде тағы да бір айтатын нәрсе, жаңағы дүниежүзілік агенттіктің талаптарына сәйкес (осындағы спортшылардың барлығы дәлел болады) әлемдік деңгейдегі жеңімпаз болған спортшылардың 10 жыл бұрын алынған допинг талдауларын сақтау талабы бар. Қазіргі зертхананың жұмысы жайында ешқандай

мәлімет ала алмағандықтан ол мәселе де күмән келтіреді, өйткені көршілес Ресей спортшыларының қазіргі бастан кешкендері бізге сабақ болып отыр.

Қаржыландыру мәселесі. Сіздер берген мәлімет бойынша WADA-ның талаптарына сәйкес қажетті қаржы қолдау таппады дейсіздер. Қазір Сенатта қаралып жатқан 2020 – 2022 жылдарға арналған бюджет жобасында ол қаржылар қолдау тапты деп отыр.

Келесі жылы Олимпиада деп отырмыз, осының бәрінің маңыздылығын ескере келе, менің сұрағым бар.

Жаңағы түпкілікті жұмыс қашан атқарылып болады? Қаржы мәселесі толықтай шешіле ме, әлде шешілген бе? Толыққанды зертхананың нәтижелі жұмысын біз қай кезден бастап көре аламыз? Рақмет.

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Сұрақтарыңызға рақмет. Өзіңіз жоғарыда айтқандай, спортшылардың допингке қарсы зертханасының аккредитациясы 2010 жылы берілген және өзіңіз атаған олқылықтар бойынша 2017 жылы оның аккредитациясы кері қайтарылды.

Осы жылдар бойы бүкіл әлемде допинг жағдайына байланысты допингке қарсы зертханаларға қойылатын талаптар күшейтілді және осы күшейтілу жөнінде біздің Спорт комитеті, министрлік ауқымды жұмыстар жүргізіп жатыр.

Зертхананы жабдықтау және оған жеке тұрған ғимарат бөлу мәселесі зерттеліп қаралды.

Зертхананы жабдықтау мәселесіне қатысты бюджеттен тыс қаражаттан жаңа жабдықтар алынды. Айта кету керек, әр жылы бұл зертханаларда жабдықтар жаңара береді, бірақ соған қарамастан былтыр, биылғы жылы жаңа жабдықтарды алып, бүгінгі күнге сай нысандарды қойдық.

WADA-ның тағы бір айтқаны, жеке тұрғын үйдің болмауынан аккредитацияны кері қайтарған.

Бүгінгі күні Алматы қаласының Гагарин көшесіндегі №50 бес қабатты жеке тұрғын үйді бөлдік және бюджеттен тыс қаржыландыру арқылы жаңа жабдықтарды жасадық. Сонымен бірге осы 23-25 қыркүйек арасында немістердің эксперттік қоғамдарынан құрылған топ біздің Алматыдағы зертханамызға келді, жасалып жатқан жұмыстарды мақұлдады және заманауи ғылыми жетістіктердің болмауына байланысты өздерінің бірталай ұсыныстарын айтып кетті.

Сонымен қатар ағымдағы жылдың 3-7 қарашасы арасында бүкіл әлемдік WADA конференциясы Польшада өтті. Осы WADA конференциясына спортты қадағалайтын вице-министр Рамазанов барып келді. Сол жерде талқылаудың арқасында біздің зертханамыздың бүгінгі заманға сай келетіндігіне және алдағы уақытта аккредиттеуді алуға кезең-кезеңімен жұмыс жасауға рұқсат беретіндей құжаттарды дайындап келді. Осындай жұмыстар жүргізіліп жатыр және бұл жұмыстар тоқтаған жоқ, жылына 3 мың эксперттік анализ алынып жатады. Мысалы, 9100 анализ алынды және осы анализдердің арқасында допингке қарсы жұмыстарды жалғастырып жатырмыз. Алынған анализдер

Дрездендегі үлкен зертханаға жіберіліп жатыр (біздер аккредитацияны алғанға дейін). Биылғы жылы осы зертхананы жаңадан жабдықтау үшін бюджетке қаржы салдық, сонымен қатар біздің министрліктің бюджетіне қаржы тауып, зертхана жұмыскерлерінің жалақысын 2,5 есе арттыруға мүмкіншілік алдық.

ТӨРАҒА. Сөз сенатор Айтпаева Сәуле Мұханбедианқызына беріледі.

АЙТПАЕВА С.М. Рақмет, Дарига Нурсултановна.

Мой вопрос к Актовы Рахметуллаевне и генеральному секретарю Национального Паралимпийского комитета Сулейменову.

В июне 2017 года, когда в этом зале принимали поправки в Закон «О спорте», все атлеты и спортсмены паралимпийского движения восприняли его с энтузиазмом. Здесь представители министерств заверяли, что все вопросы этим законом будут решены. Однако встречи в регионах с молодым поколением и их родителями показывают:

- отсутствие должного уровня финансирования, ведь это затратное направление;
- низкий уровень спортивных клубов в областях;
- не решаются вопросы профессионального подхода;
- нет тренерско-преподавательского состава;
- не отработаны командировки перспективных спортсменов на международные спортивные мероприятия для получения международного класса.

Не знаю, есть ли национальные классификаторы по плаванию, легкой атлетике, настольному теннису (это более или менее доступные виды спорта для инвалидов). Если есть, то где проходит обучение тренеров классификаторам и умению работать с людьми с инвалидностью различных групп?

Лиц с ограниченными возможностями сейчас в мире называют спортсменами с увеличенными потребностями. Каждое заседание Парламентской Ассамблеи Совета Европы уделяет внимание этому направлению.

К сожалению, сейчас в мире одна десятая часть населения – такие спортсмены. Предполагается, что это население будет увеличиваться. Согласно статистическим данным, у нас за пять лет на 7,5 процента увеличилось количество лиц с ограниченными возможностями.

Сегодня на улице мороз, к примеру, и многие из них не могут выйти из-за отсутствия соответствующей одежды, снаряжения, транспортного и территориального ограничения, доступности спортивных центров. В этой связи у меня вопрос.

Поправка в Бюджетный кодекс, которая предусматривает наделение Национального Паралимпийского комитета Республики Казахстан правом на получение и участие в государственном задании в области физической культуры и спорта, решит ли все эти вопросы и проблемы? Благодарю.

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Спасибо за вопросы.

Вы абсолютно правы, на сегодняшний день вопросы финансирования и функционирования Национального Паралимпийского комитета стоят во главе угла. Один из важнейших вопросов – развитие спорта вообще, социальная значимость и социальная ответственность общества. В нашем казахстанском обществе, конечно, это один из очень важных вопросов в спорте.

Вы говорите по поводу образовательных программ. На этот вопрос ответят, наверное, представители уполномоченного органа, а я хотела бы сказать относительно закона.

Действительно, в проекте закона предусматривается наделение Национального Паралимпийского комитета правом на получение государственного задания. Что это нам дает? Национальный Паралимпийский комитет по аналогии с Национальным Олимпийским комитетом, участвуя в государственном задании, будет наделен компетенцией по финансированию подготовки национальных сборных команд по паралимпийским видам спорта. Тем самым предполагается, что осуществление ряда функций Национального Паралимпийского комитета будет усилено. Конечно, повысится стабильность финансирования именно паралимпийских видов спорта.

В соответствии с действующим Законом «О физической культуре и спорте» Национальный Паралимпийский комитет, как вы знаете, признан возглавляющим паралимпийское движение. Возможность участия в государственном задании, конечно, позволит лучше финансировать, предоставлять больше возможностей для участия в международных и другого уровня соревнованиях, повысит возможность финансирования, как Вы говорите, для приобретения специальных, специализированных тренажеров, оборудования, костюмов и так далее.

ТӨРАҒА. Это обозначает бюджетное финансирование паралимпийского движения, я правильно понимаю?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Абсолютно правильно.

Мы хотим сказать, то, что депутаты поддержали, чтобы Национальный Паралимпийский комитет участвовал в государственном задании, это дает возможность для развития паралимпийского спорта и поддержки. В этом году мы закладываем 2,7 миллиарда тенге.

ТӨРАҒА. А в предыдущие годы не было финансирования?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Нет. По государственному заданию не было. Было по остаточному принципу.

ТӨРАҒА. Понятно.

Пожалуйста, отвечайте.

СҮЛЕЙМЕНОВ Е.М. Национальный Паралимпийский комитет, исполнительный директор.

Благодарю за абсолютно правильно поставленные вопросы.

Сейчас благодаря тому, что в настоящем законопроекте есть место государственному заданию на подготовку национальных сборных команд, Национальный Паралимпийский комитет, будучи ответственным за подготовку национальных сборных команд по паралимпийским видам спорта, берет на себя обязательство по их подготовке в соответствии с требованиями, которые изложены в международных документах по стандартам.

Национальные сборные команды будут готовиться здесь, никаких проблем нет. Вопрос в подготовке и доступности спорта в регионах, в развитии массового спорта, в бюджетах регионов. Мы ведем с акиматами, управлениями спорта других регионов работу, чтобы они перенимали опыт Национального Паралимпийского комитета и повышали финансирование в районах на развитие массового спорта.

Действительно, многие спортивные объекты на сегодняшний день недостаточно подготовлены и адаптированы для инвалидов. Именно для этих целей в прошлом году был введен в эксплуатацию и открыт Паралимпийский тренировочный центр в Астане, который полностью отвечает всем стандартам доступности, построен в соответствии с техническими спортивными стандартами. Многие управления спорта регионов обращаются к нам за опытом в строительстве такого здания. Мы делимся данным опытом и готовы к сотрудничеству, готовы содействовать регионам, чтобы подобные центры открывались и в регионах. Благодаря этому будет доступность для многих.

Тем не менее уже многие регионы имеют в своем наличии специализированные физкультурно-оздоровительные комплексы для подготовки спортсменов по паралимпийским видам спорта, многие из них постепенно адаптируются для инвалидов.

ТӨРАҒА. Сколько конкретно регионов имеют физкультурно-оздоровительные комплексы, приспособленные для того, чтобы ими могли пользоваться люди с ограниченными возможностями?

СҮЛЕЙМЕНОВ Е.М. Тараз, Атырау, Алматы. В Таразе и Атырау специализированные физкультурно-оздоровительные комплексы. Во многих городах управления спорта адаптируют действующие спортивные учреждения и объекты, чтобы они были доступны для инвалидов.

ТӨРАҒА. В письменном виде дайте нам списки, в каких городах есть, в каких городах еще нет.

СҮЛЕЙМЕНОВ Е.М. Обязательно.

Что касается подготовки классификаторов, это очень сложный вопрос. Мы готовы проводить обучение с приглашением иностранных специалистов. В связи с тем,

что в 2018 году правила классификации Международным Паралимпийским комитетом были изменены, на сегодняшний день обучение по классификаторам не проводится до окончания Паралимпийских игр в Токио в 2020 году. После проведения игр начнется новое обучение.

На сегодняшний день в Казахстане имеется около восьми классификаторов по четырем видам спорта, в том числе классификаторы по зрению, классификация по Системе обозначений органов государственного управления (СООГУ). Мы продолжаем обучение своими силами.

Что касается обучения тренеров. На государственном уровне данная работа проводится. К сожалению, нам приходится дополнительно привлекать экспертов из-за рубежа, мы работаем с Омским университетом. Специалисты по адаптированной физической культуре приезжают два раза в год, чтобы проводить обучение. В Казахстане на базе Паралимпийского тренировочного центра уже порядка 30 специалистов прошли обучение по адаптированной физкультуре.

ТӨРАҒА. У вас есть четкий план, стратегия?

СҮЛЕЙМЕНОВ Е.М. Конечно. Мы предоставим все в письменном виде.

ТӨРАҒА. Не общие фразы, что когда-нибудь все у нас нормализуется и появятся классификаторы.

СҮЛЕЙМЕНОВ Е.М. Есть абсолютно четкая стратегия, как нужно работать.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Пожалуйста, Даурен Зекенович, Ваш вопрос.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Я против допинга, это вредит здоровью.

Между спортом высших достижений и современной фармакологией есть взаимосвязь, потому что после больших физических нагрузок надо быстро восстанавливаться, после травмы нужно проходить период реабилитации. В этой связи, думаю, сильно не ошибусь, если скажу, что у нас нет спортивной медицины. Каковы перспективы, что в этом направлении делается?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Я хотела бы сказать, у нас сейчас три вуза готовят после бакалавриата, то есть дают дополнительное образование по подготовке специалистов по спортивной медицине. Это Казахский национальный медицинский университет имени Асфендиярова, Казахский медицинский университет непрерывного образования, Медицинский университет «Астана».

На сегодняшний день этот вопрос очень важен. Мы сейчас прорабатываем вопросы двухдипломного образования, чтобы к нам приезжали как специалисты по

паралимпийскому спорту, так и специалисты, которые позволили бы спортсменам в кратчайшие сроки восстанавливать свое здоровье.

Конечно, на сегодняшний день это один из проблемных вопросов. Мы его прорабатываем.

ТӨРАҒА. Интересно узнать, кто преподает спортивную медицину? Это специалисты, которые работали в этой сфере, практики или теоретики?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Мы проводили такую аналитику. После окончания бакалавриата по общей медицине на кафедре проходят постбакалаврское обучение. Есть специалисты-медики, массажисты, у которых имеется определенный опыт работы со спортивными сборными. К сожалению, они не всегда имеют определенные квалификации, чтобы преподавать в университетах именно на уровне магистратуры. Поэтому мы их обучение также рассматриваем. У нас в планах есть, чтобы они проходили обучение в образовательных центрах России, Беларуси, Болгарии.

У нас намечается двухдипломное образование, чтобы они имели полное право преподавать в медицинских университетах. На самом деле это проблема, которая нуждается в совершенствовании.

ТӨРАҒА. Да. Надо создать условия для практикующих медиков, чтобы они получили образование. Все-таки теория – это одно, а практика – совсем другое. Поэтому здесь нужно, конечно, найти правильный баланс и решение.

У меня есть вопросы. Пожалуйста, объясните подробнее, что за единый оператор, который будет оказывать спонсорскую помощь в области физкультуры и спорта.

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Проектом закона предусматривается создание единого оператора, который будет осуществлять деятельность именно по распределению внебюджетных средств. Мы знаем, что из бюджета выделяются средства для различных видов спорта, в том числе для участия в государственном задании, как я говорила.

На сегодняшний день существует Фонд поддержки индустрии туризма и спорта. Мы предполагаем, что это будет один из претендентов на то, чтобы стать единым оператором. Правительством сейчас уполномочивается разработка порядка определения единого оператора, а также правил, которые будут утверждены в Министерстве юстиции.

На сегодняшний день предполагается, что это некоммерческая организация, которая будет создаваться в форме корпоративного фонда. К примеру, сейчас существует Фонд поддержки индустрии туризма и спорта. Согласно статье 12 Закона «О некоммерческих организациях» формируется постоянно действующий коллегиальный орган управления – попечительский совет. В попечительский совет будут входить, по нашему плану, депутаты Мажилиса, общественники и независимые эксперты.

Единым оператором при распределении внебюджетных средств также будет учитываться воля благотворителя. Отчет будет предоставляться в установленные сроки. Информация об использовании благотворительной помощи будет размещаться на сайте единого оператора, а также в газете «Егемен Қазақстан».

ТӨРАҒА. Во сколько обойдется бюджету содержание единого оператора?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. На сегодняшний день это фонд оплаты труда. Я сейчас по цифрам могу ошибиться.

ТӨРАҒА. Кто-то сможет ответить? Пожалуйста.

РАМАЗАНОВ Е.М. На данный момент в фонде 21 человек. Фонд оплаты труда составляет порядка 2 миллионов тенге.

ТӨРАҒА. Что случилось с Фондом развития спорта?

РАМАЗАНОВ Е.М. Он существует. Это подведомственная организация Министерства культуры и спорта. На данный момент там существует попечительский совет, в который входят депутат Шишигина, Сапиев, возглавляет Руководитель Администрации Президента.

ТӨРАҒА. А что теперь с этим фондом, он преобразуется и станет единым оператором?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Это будет на конкурсной основе. Как я сказала, будут разрабатываться условия конкурса, правила. Фонд развития туризма и спорта может участвовать как один из конкурсантов. Он будет создаваться в форме некоммерческого объединения. Управляющим органом будет попечительский совет.

Просто мы сейчас говорим на примере такого фонда, как сегодня Фонд развития туризма и спорта.

ТӨРАҒА. А какие источники внебюджетного финансирования предполагаются у единого оператора?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Еще раз повторю, что бюджетные средства выделяются для того, чтобы финансирование было планомерным, точечным, правильным. Предполагается создание единого оператора со строгой отчетностью.

ТӨРАҒА. У меня есть большие сомнения. Я предлагаю все-таки получить более подробные разъяснения в письменном виде или на рабочей группе по обсуждению законопроекта во втором чтении. Сегодня, я думаю, мы этого делать не будем.

Просто появляется еще одна организация, финансируемая из бюджета. Может быть, вам кажется, что 2 миллиона тенге – это небольшие деньги, а на наш взгляд, это большие деньги. Для Национального Паралимпийского комитета это очень приличный бюджет для того, чтобы участвовать в международных соревнованиях, к примеру, когда денег нет. А на 2 миллиона тенге содержать 20 с чем-то человек, которые будут заниматься сбором спонсорских средств и отправлять на развитие физкультуры и спорта... Пока все это звучит неубедительно. Вместо того чтобы сокращать организации, финансируемые государством, они у нас как грибы после дождя начинают расти.

Второй вопрос. Помните, несколько лет назад мы принимали Закон «О лотереях и лотерейной деятельности», где сказали, что нужен единый оператор, монополист, мощная компания, что будут зарубежные инвестиции, которые поступят в инфраструктуру лотерейного дела, и это дело расцветет, и, по-моему, 15 процентов от своей прибыли будут отчислять на развитие спорта. Было же такое?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Да.

ТӨРАҒА. Сколько времени уже прошло, мы ничего не слышим про эту лотерею, какую пользу она приносит, сколько отчисляет Фонду развития спорта. Есть такие данные?

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Есть. Если разрешите, финансовые данные мы предоставим в письменном виде.

В компетенцию Правительства было внесено право по проведению конкурса на выявление единого оператора лотерейной деятельности. Этой организацией стала компания «Сәтті жұлдыз». 15 процентов выделяются на спорт. Эти средства направляются в Национальный Олимпийский комитет ежегодно.

ТӨРАҒА. А сколько средств всего поступило? Здесь есть представители Национального Олимпийского комитета?

Пожалуйста, генеральный секретарь Национального Олимпийского комитета Мусайбеков Сакен Жунусбекович.

МҰСАЙБЕКОВ С.Ж. Добрый день, уважаемая Дарига Нурсултановна, уважаемые депутаты! С конца 2018 года по сегодняшний день поступило порядка 240 миллионов тенге от оператора лотереи «Сәтті жұлдыз» на счет Национального Олимпийского комитета.

ТӨРАҒА. Хорошие деньги. А в целом как обстоят дела с инвестициями, выполнением обязательств?

МҰСАЙБЕКОВ С.Ж. Компания выполняет свои обязательства в полном объеме.
У нас нет никаких вопросов.

ТӨРАҒА. Спасибо.
Басқа сұрақтар бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Ақтоты Рахметоллақызы, рақмет сізге.
Слово для содоклада предоставляется члену Комитета по социально-культурному развитию и науке Ершову Сергею Михайловичу.

ЕРШОВ С.М. Спасибо, уважаемая Дариға Нұрсултановна.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасы Үкіметтің 2018 жылға арналған заң жобалау жұмыстары жоспарына сәйкес әзірленді.

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев «Қазақстан-2050» Стратегиясы» атты Қазақстан халқына Жолдауында «дене шынықтыру мен спорт мемлекеттің айрықша назарында болуы тиіс», – деді.

Целью рассматриваемого законопроекта является совершенствование действующего законодательства Республики Казахстан в области физической культуры и спорта по вопросам усиления ответственности за применение допинга в спорте высших достижений, а также правовое регламентирование спонсорства в спорте.

Законопроектом вносятся изменения и дополнения в Бюджетный кодекс, Кодекс Республики Казахстан об административных правонарушениях и в четыре закона Республики Казахстан: «О физической культуре и спорте», «О лотереях и лотерейной деятельности», «О социальной защите инвалидов в Республике Казахстан», «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения».

Поправка в Бюджетный кодекс предусматривает наделение Национального Паралимпийского комитета Республики Казахстан правом на получение и участие в государственном задании в области физической культуры и спорта.

Законопроектом предусмотрена новая административная ответственность тренера, тренера-преподавателя, специалиста по спортивной медицине, иного специалиста в области физической культуры и спорта за нарушение антидопинговых правил.

В Закон «О физической культуре и спорте» вводятся новые понятия, как «специальный спортивный инвентарь», «дисквалификация животных, участвующих в спортивном соревновании», «спортивная этика».

Важными нововведениями законопроекта являются:

предоставление права выбора на получение жилища чемпионам и призерам Паралимпийских игр с учетом их желания на нижних этажах или в жилых домах, имеющих лифты, а чемпионам и призерам Паралимпийских игр, имеющим нарушение опорно-двигательного аппарата, не выше второго этажа;

создание единого оператора, реализующего политику по оказанию спонсорской помощи в области физической культуры и спорта.

Основной целью деятельности единого оператора будет являться обеспечение устойчивого развития физической культуры и спорта.

Также проект закона дополнен новой статьей «Национальное сурдлимпийское движение», предусматривающей усиление статуса и полномочий этого комитета. Его основной целью является содействие развитию физической культуры и спорта среди спортсменов-инвалидов по сурдлимпийским видам спорта.

Постоянные комитеты Сената Парламента по концепции законопроекта дали свои положительные заключения.

Құрметті әріптестер, баяндалғанды ескере келе, Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитеті Сенат Регламентінің 58-тармағын басшылыққа ала отырып, Парламент Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдауды ұсынады. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Спасибо, Сергей Михайлович.

Будут ли вопросы к Сергею Михайловичу?

ОРНЫНАН. Жок.

ТӨРАҒА. Сұрақтар жоқ болса, талқылауға көшейік.

Сөз сенатор Мұрат Бақтиярұлына беріледі.

БАҚТИЯРҰЛЫ М. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, қадірлі әріптестер! Бүгінгі талқыға түсіп отырған заң жобасының мақсаты қазіргі қолданыста келе жатқан дене шынықтыру мен спорт саласындағы заңнаманы заман талабына сай жетілдіру. Бұл туралы министр Ақтоты Райымқұлова мен әріптесім Сергей Ершов жан-жақты баяндап берді.

Құрметті әріптестер, сондықтан да осы заң жобасының маңыздылығын ескере отырып, заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын.

Сонымен қатар министрліктің құзыреті бұқаралық және жоғары олимпиадалық спорттарға дайындау болғанымен, еліміздің спорт саласының стратегиялық дамуы осы министрліктің құзыреті. Сол себепті министрліктің, Үкіметтің назарын мына мәселеге аударғым келеді.

Қазіргі таңда елімізде 38 мыңдай спорт нысандары жұмыс жасайды, бірақ оның 27 мыңдайы спорт мектептері немесе мектеп залдары түрінде болып келеді. Қалалардағы спорт кешендерінің кіру ақысы қымбат болғандықтан қарапайым халықтың оған кіруге мүмкіндіктері жоқ. Ауылдардағы спорт инфрақұрылымы өте нашар. Салада білікті кадрлар тапшылығы сақталуда. Қолданыстағы спорт нысандарында құрал-жабдықтар жетіспейді, қолдағы бары тоза бастаған. Көптеген жерлерде балалар спортына өз дәрежесінде көңіл бөлінбейді.

Керісінше, тек 2018 жылы еліміздегі футбол клубтарына 20 миллиард қаржы бөлінсе, ал соңғы бес жылда 105 миллиард теңге қаржы бөлінген. Мысалы, 2018 жылы «Тобыл» футбол клубы 3 миллиард 139 миллион, «Қайсар» футбол клубы 3 миллиард, «Астана» футбол клубы 2 миллиард 740 миллион, «Ақтөбе» футбол клубы 2 миллиард 78 миллион, «Жетісу» футбол клубы 2 миллиард 19 миллион қаржы алған. Осы қаржыларға шетелден легионерлер сатып алып, оған айына миллиондап қаржы төлеу мүлде ақылға сыйымсыз.

Сондықтан да облыстардағы футбол клубтарын бюджеттен қаржыландыруды азайтып, бұл ақшалардың басым бөлігін балалар спортын, бұқаралық спортты, қысқы және жазғы спорт түрлерінен барлық бағытта жарыстарды көбірек ұйымдастырып дамытуға, өз таланттарымызды тәрбиелеп өсіріп шығаруға атсалысуымыз керек. Үкімет спорт пен дене шынықтыруды әсіресе, жастар арасында насихаттау мен материалдық стимул жасау шараларын көбейте отырып, бұқаралық спортты дамыту және қазақстандық оқушылар мен студенттерді спорттық іс-шараларға көбірек қатыстырудың кешенді жүйесі жасалуы керек деп санаймын. Сонымен қатар «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңға өзгерістер енгізіп, көпқабатты тұрғын үй аулаларын міндетті түрде ашық спорт алаңдарымен қамтамасыз ету жағы да қарастырылу керек. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Мұрат Бақтиярұлы.
Сенатор Джақсыбеков.

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Я хочу сказать, что поддерживаю данный законопроект. Большие победы были, есть. Надеюсь, их количество будет расти с каждым годом.

Обратите внимание на некоторые вопросы. Мы всегда ведем речь о вопросах физической культуры и спорта, то есть физическая культура на первом месте. А на самом деле у нас на первом месте спорт, а вопросы физической культуры остаются в тени. Прошу пересмотреть вашу работу в этой части, уделить внимание вопросам физической культуры.

Что касается вопросов финансирования, то я думаю, что там практически никакие деньги не нужны, а если нужны, то самое небольшое количество. Здесь явно не хватает внимания, какой-то регуляторной поддержки и, наверное, вопросов

пропаганды. И в области физкультуры есть люди, которые добиваются каких-то своих личных побед, ставят свои личные рекорды, о них надо говорить.

Мы всегда много слышим о зарубежных победах людей, которые занимаются физической культурой, а про наших, честно говоря, ничего не знаем, не слышим и не подозреваем, что они у нас есть.

Вопрос следующий – неолимпийские виды спорта. Актоты Рахметуллаевна, наверное, Вы знаете, что я не понаслышке об этих проблемах знаю. И ваши коллеги, здесь присутствующие, тоже это знают. Неолимпийские виды спорта – это тоже спорт, они тоже требуют внимания. Если вы внимательно изучите, увидите, что сегодня эти виды спорта существуют только лишь за счет финансовых вложений и инициативы людей, увлеченных данными видами спорта. Поэтому большая просьба создать комитет, отдел или рабочую группу, которая эту проблему изучила бы и поняла, какая помощь нужна именно в вопросах развития неолимпийских видов спорта.

И последнее. В свое время была хорошая идея – использование спортзалов в школах. Мы с вами свое детство проводили летом на спортивных площадках, зимой не выходили из спортивных залов. Сегодня такой возможности нет. Была дана возможность школам извлекать какие-то доходы за счет сдачи в аренду спортивных залов, которые вечерами сейчас, к сожалению, пустуют. Но ввиду того, что у местных функционеров, занимающихся вопросами физической культуры и спорта, нет в бюджете таких затрат, они на это не среагировали. Приходили какие-то частные организации. В итоге это обернулось тем, что в Нур-Султане целый ряд школ вышел на нас с просьбой об изменении этих правил, о запрещении сдачи в аренду таких помещений, потому что каждое посещение таких организаций заканчивается каким-то тоем, а бывает такое, что потом из школы не выведешь.

ТӨРАҒА. Разве сдача в аренду спортивных помещений в школах обязательна?

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. Нет, не обязательна. Просто есть такая возможность.

ТӨРАҒА. Дирекция школы может сама решать, сдавать в аренду или нет?

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. Там возникают какие-то вопросы с определенным давлением, с не совсем стандартными шагами. И им просто деваться некуда, они эти помещения вынуждены сдавать.

Пожалуйста, на эти вопросы обратите внимание.

Желаю вам успехов и больших побед!

ТӨРАҒА. Басқа сөйлейтін сенаторлар жоқ, осымен талқылау аяқталды.

Я тоже хотела бы обратиться к Вам, Актоты Рахметуллаевна, чтобы Вы обратили внимание на то, что сказали мои коллеги. Все-таки массовый спорт надо развивать и обязать акиматы работать на то, чтобы спортивная инфраструктура для жителей была

доступна. Надо найти для этого возможности. А у акиматов всегда есть возможности, просто не всегда возможности с желаниями совпадают и наоборот. Поэтому здесь найдите какие-то механизмы. Или это в индикаторы надо включить, потому что в целом занятие спортом и стимулирование массового спорта через соревнования между школами, районами, университетами или колледжами, их должно быть бесконечное множество. В конце концов, завтра это отразится на показателе состояния здоровья населения и приведет к сокращению издержек в отрасли здравоохранения. Это все взаимосвязанные вещи.

Я понимаю, что нужно уделять внимание профессиональному спорту, туда мы не жалеем денег, хотим, чтобы знамя нашей страны развевалось на многих мировых аренах, тем не менее нельзя забывать и об основной массе населения, о роли массового спорта. Также и финансирование региональных клубов на местах, тоже надо понять и разобраться в этом. И маслихаты к этому надо подключать. Это задача не только акиматов, но и маслихатов.

Если частные спортивные площадки, значит, надо договариваться с хозяевами, находить возможности субсидировать, чтобы определенные категории населения могли получать эти услуги и сервисы. Это же можно сделать? Я думаю, что отдельно Комитет по социально-культурному развитию и науке этим вопросом озаботится, проведет какие-то встречи, обсуждения. Вы сами определите, в каком формате. Но это та тема, которая поднимается из года в год. Эта тема ровесница нашей независимости.

Мне хотелось бы, чтобы с Вашим приходом в министерство кардинально изменилось отношение к массовому спорту.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдау туралы Сенат қаулысының жобасы сіздерде бар. Дауыс беріңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 40 депутат, «жақтағандар» – 40, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Қаулы қабылданды. Бас комитетке заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады.

Сөз сенатор Мұрат Бақтиярұлына беріледі.

БАҚТИЯРҰЛЫ М. Құрметті Төраға, қадірлі әріптестер! Сенат отырысының бүгінгі күн тәртібіне «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарауды енгізулеріңізді сұраймын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Единый оператор жөнінде сіздердің ешқандай сұрақтарыңыз жоқ, бәрі жақсы, дұрыс. Онда бұл ұсынысты дауысқа қоямын. Дауыс беріңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 40 депутат, «жақтағандар» – 39, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – 1. Шешім қабылданды. Заң жобасы бүгін екінші оқылымда қаралады.

Енді күн тәртібіне қосымша енгізілген заң жобасы бойынша комитеттің отырысын өткізу үшін 10 минутқа үзіліс жариялаймын.

ҮЗІЛІС.

ҮЗІЛІСТЕН KEЙІН.

ТӨРАҒА. Құрметті депутаттар, тіркеуден өтулеріңізді сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 40 депутат. Қажетті кворум бар, жұмысымызды жалғастырайық.

Сөз министр Ақтоты Рахметоллақызына беріледі.

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Дарига Нурсултановна, я хотела бы внести ясность по единому оператору. На сегодняшний день не стоит вопрос о создании нового фонда, мы говорим о том, что существующий Фонд развития туризма и спорта налагается новыми компетенциями по финансированию и регулированию внебюджетных спонсорских средств, выделяемых на развитие спорта, в том числе массового спорта.

Еще хотела бы добавить, что на сегодняшний день мы разрабатываем комплексный план по развитию массового спорта, который предполагаем в апреле уже предоставить и принять, где ваши замечания обязательно будут учтены.

Хотела просто уточнить, что не создается новый фонд, а расширяется компетенция существующего Фонда развития спорта и туризма.

ТӨРАҒА. Спасибо. Так и надо было сразу пояснять, а то напугали, что создается еще одна государственная контора.

Құрметті әріптестер, күн тәртібінде «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы екінші оқылымда қаралады.

Слово предоставляется сенатору Ершову Сергею Михайловичу.

ЕРШОВ С.М. Уважаемая Дарига Нурсултановна! Уважаемые коллеги! Представленный проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам физической культуры и спорта» направлен на совершенствование законодательства в области физической культуры и спорта, в частности, на усиление ответственности за

применение допинга в спорте высших достижений, а также на правовое регламентирование спонсорства в спорте.

Законопроектом предусмотрено следующее:

Национальный Паралимпийский комитет наделяется правом на получение и участие в государственном задании;

расширяются основные понятия, используемые в Законе «О физической культуре и спорте»;

участие местных исполнительных органов районов, городов областного значения в организации республиканских спортивных соревнований совместно с общественными объединениями инвалидов;

внесены поправки уточняющего характера по улучшению редакции и юридической технике.

Законопроектом предусмотрены вопросы распределения полномочий между Правительством, уполномоченным органом и иными государственными и местными исполнительными органами.

Дарига Нурсултановна, мы все-таки рассмотрели вопрос о едином операторе. На заседании комитета было решено, что в 2020 году мы проведем круглый стол, где еще раз посмотрим работу единого оператора и как выполняется этот закон.

По законопроекту проведены четыре заседания рабочей группы. Постоянные комитеты Сената замечаний и предложений не имеют.

Законопроект рассмотрен на заседании Сената и одобрен в первом чтении.

С учетом изложенного Комитет по социально-культурному развитию и науке рекомендует принять Закон Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам физической культуры и спорта».

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Спасибо, Сергей Михайлович.

Заң жобасы бүгін талқыланды, сұрақтар жоқ па?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Онда шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі бас комитеттің ұсынысын және осы мәселе бойынша Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 41 депутат, «жақтағандар» – 41, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Заң қабылданды. Шақырылған азаматтарға рақмет.

РАЙЫМҚҰЛОВА А.Р. Дариға Нұрсұлтанқызы, кешірім сұраймын. Сізге, депутаттарға үлкен рақмет айтамыз. Жалпы спорт пен бұқаралық спорт саласында үлкен маңызды мәселелер шешіледі деп кепілдік бере аламын және бүгінгі сіздер қолдаған заң жобасы бұқаралық спорт пен кәсіби спорттың дайындығына үлкен серпіліс береді деп ойлаймын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет. Аман-сау болыңыздар, үлкен жетістіктерге жетіңіздер деп тілек білдіреміз.

Құрметті әріптестер, енді депутаттық сауалдарға көшеміз.

Сөз сенатор Мұрат Бақтиярұлына беріледі.

БАҚТИЯРҰЛЫ М. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Менің екі депутаттық сауалым бар. Бірінші сауал Үкімет басшысына.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Депутаттық сауал жолдауымызға Көкшетау қаласы, Красный Яр ауылдық округіндегі «Нұрлы көш» бағдарламасы бойынша қыс айларында мүлдем тұруға жарамсыз, сапасыз салынған үйлердің тұрғындарының шағымдары мен осы мәселеге қатысты Дүниежүзі қазақтарының қауымдастығынан біздің комитеттің атына келіп түскен хат негіз болды.

Красный Яр ауылдық округіне қарасты «Нұрлы көш» тұрғындарының мұң-мұқтажын көзбен көріп, құлағымызбен есту үшін бір топ сенатор үстіміздегі жылдың 14 қарашасында арнайы іс-сапармен барып қайттық. Көргеніміздей Үкімет 2009 жылы «Нұрлы көш» бағдарламасын іске асыру мақсатында тұрғын үй салу үшін республикалық бюджеттен 1 миллиард 200 миллион теңге, яғни әрбір екі пәтерлі үйге сол кездегі доллар бағамымен 59 мың доллар бөліп, осы қаражатқа 2010 жылы Красный Яр ауылдық округінде 276 отбасы үшін 138 екі пәтерлі тұрғын үй салынып, шетелдерден көшіп келген қандастарымызға пайдалануға берілген.

Кешендегі үйлердің қабырғалары жоғарыда айтылған қомақты қаржы бөліне тұра солтүстіктің 40 градус қысына мүлдем шыдас бермейтін гипсокартон, пеноплекс, панельден, пескоблоктан салынған. Үйлердің барлығының дерлік фундаменттері жоқ, едендері ажырап кеткен, қабырғалары өте жұқа, арасы қуыс, тұрғындар қыста жаурап, үйде тұру мүмкіндігі болмағандықтан туыстарының үйінде тұруға мәжбүр, көбісі әртүрлі аурулармен ауырады. Үйлерді қалпына келтіру үшін тұрғындар өз қаражатынан жылда жөндеу жұмыстарын жасайды екен. Соңғы уақытта кейбір үйлердің төбесі құлап, жөндеу жұмыстарын жасауға мүмкіндіктерінің жоқтығы анықталды. Үйлердің көбісі дерлік апаттық жағдайда.

Бастапқыда 276 отбасы «Сарыарқа» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясымен әр айға 7 мың теңге жалға алу қаражатын төлейтін болып келісімшартқа отырған. «Сарыарқа» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы банкрот болып, одан кейін бұл «Көкшетау қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» мекемесінің балансына бекітіліп, мекеме тұрғындармен жалға алу келісімшартына отырғаны белгілі болды.

Кешендегі тұрғын үйдің орташа құны 3 миллион 200 мың теңге болып есептелген. Жергілікті әкімшілік пен тұрғындардың арасында тұрғын үйді сатып алу шарты ретінде банктен несие алып, ай сайын 25 мың теңге көлемінде несие төлеп және 7 мың теңге жалға алу қаражатын төлеп тұру келісімі жасалған. Бірақ тұрғындардың көпшілігі үйлерінің апаттық жағдайда болуына байланысты және әлеуметтік жағынан әлсіз топтар қатарына жатқандықтан төлемнен бас тартқан. «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамның мәліметіне сәйкес осы кезде тұрғындардың берешегі 32 миллион теңгені құраған.

Осы уақытқа дейін олардың тұрғын үйлерін жер учаскелерімен бірге тұрғындардың меншігіне берудің жолдары қарастырылмаған. Осы айтылған жағдайлардың барлығы тұрғындардың әлеуметтік наразылығын, билік органдарына деген сенімсіздігін жылдан-жылға күшейтіп келеді. Сондықтан да кешендегі тұрғын үйлердің бүгінгі күнгі нақты бағасын анықтау мақсатында жылжымайтын мүлікті бағалайтын арнайы комиссия құрып, апаттық жағдайдағы тұрғын үйлерге жөндеу жұмыстарын жасауға мүмкін емес үйлердің тұрғындарына жер учаскелерімен бірге жекеменшіктеріне беру жолдарын қарастыру керек. Сонда ғана бұл мәселе толыққанды шешімін таппақ.

Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, депутаттық сауалды қарау нәтижелері туралы заңда белгіленген мерзімде жазбаша жауап беру қажеттілігін атап көрсетеміз».

Сегіз сенатор қол қойды.

Екінші депутаттық сауал Үкімет басшысының орынбасары Сапарбаев мырзаға. Жалпы бұл Білім және ғылым министрлігіне қатысты.

«Құрметті Бердібек Машбекұлы! Білім және ғылым министрлігі ықылым заманнан бері киелі орта, қасиетті орта. Бірақ соңғы кездерде Білім және ғылым министрлігі білім, ғылым салаларының алдында тұрған үлкен міндеттерді шешудің орнынан өзара қақтығыстардың объектісіне айналған сияқты.

Осыдан бір ай бұрын Білім және ғылым министрлігінің Әкімшілік жұмыс және мемлекеттік сатып алу департаментінің директоры Анар Қайырбекованың Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры болып тағайындалғаны белгілі.

Министрліктің Департамент директоры лауазымында жұмыс істей отырып Анар Қайырбекова Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметке шағым жазып, осындағы бірнеше вице-министрмен айтыс-тартысқа ұшырағаны да белгілі. Сондай-ақ әкімшілік жұмыс және мемлекеттік сатып алу департаментінің басшысы бола отырып, шағымдар бойынша 2014 жылдан бастап құқық бұзушылықтар мен іс-әрекеттерге байланысты оған қатысты 16 іс қаралды. Барлық шағымдар мен заңды бұзу процестері қазіргі уақытта аяқталды ма? Немесе шағымдар қазіргі күнге дейін сотта қаралып жатыр ма, әлде бұл адам толық ақталды ма? Жоғарыда баяндалған бұзушылықтар мен кемшіліктерге қарамастан мұндай тұлғаны жоғары оқу орнының басшылық лауазымына тағайындау қаншалықты заңды және қаншалықты әдеп нормаларына

сәйкес келеді? Менің ойымша, мұндай лауазымға мінсіз, кіршіксіз абыройы бар адамдар тағайындалуы тиіс.

Екіншіден, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университетінің ректорын тағайындау рәсімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен белгіленген рәсімдерге сәйкес келе ме?

Қазіргі уақытта «Атырау мұнай және газ университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының басқарма төрағасы–ректоры Сафи Өтебаевты сайлау бойынша конкурстық рәсімдер жүзеге асырылып жатқанын атап өткен жөн.

Коммерциялық емес акционерлік қоғамдардың бірінші басшыларын тағайындау кезінде неге әртүрлі тәсілдер қолданылады? Бірдей сұрақтарды шешуде әртүрлі тәсіл қолдану, менің ойымша, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін жағдай болып табылады. Осыған байланысты әртүрлі пікірлерге жол бермеу мақсатында әкімшілік шешімдер қабылдауда қоғам алдында ашықтық қағидаттарын нақты сақтау қажет деп есептеймін.

Құрметті Бердібек Машбекұлы! Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, сізден «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалды қарау нәтижелері туралы заңда белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Құрметпен, депутат Мұрат Бақтиярұлы».

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сенатор Нұралиев Әбдәлі Тоқбергенұлы.

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы. Біздің депутаттық сауалымыз Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылық министрі Сапархан Кесікбайұлы Омаровқа жолданады.

«Құрметті Сапархан Кесікбайұлы! Біздің депутаттық сауалымызға Қазақстан Республикасы Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың үстіміздегі жылдың 14 қарашасында Көкшетау қаласында өткізген кеңесте ауылшаруашылық тауар өндірушілерін қажетті техникалармен жарақтандыруға байланысты берген тапсырмасы мен агроөндірістік кешеніндегі орын алып отырған инженерлік-техникалық қолдау жүйесіндегі кемшіліктер себеп болып отыр.

2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қазақстандағы ауыл шаруашылығы техникасы паркінің негізгі түрлері: 147,3 мың бірлік трактордан, 35,5 мың бірлік астық жинаушы комбайннан, 3,9 мың бірлік трактордан, 79,5 мың бірлік тұқымсепкіштен, 14,8 мың бірлік дестелегіштен тұрады.

Ауылшаруашылық техникасының саны 1990 жылдармен салыстырғанда екі есеге кем. Фермерлердің қолданыстағы ауылшаруашылық техникаларының басым көпшілігінің тозығы жеткен, қызмет көрсету мерзімі әлдеқашан шыққан. Дәлірек айтсақ, тракторлар мен комбайндардың тозуы 80 пайызды құрайды. Олардың ішінде

пайдалану мерзімі 15 жылдан жоғары тракторлар – 79 пайыз, комбайндар – 54 пайыз, тұқымсепкіштер – 86 пайыздан астам.

Ауылшаруашылық секторының техникалық жабдыкталуы 1000 гектарға 7 трактор (1990 жылдары 13 бірлік болған), комбайн 2,4 (1990 жылдары 6 комбайннан болған). Бұл кешенді ауылшаруашылық техникасының негізгі түрлерімен қамтамасыз ету нормативтік қажеттіліктің 40-60 пайызын құрайды.

Ауылшаруашылық техникаларының жетіспеушілігі, қолда бар жабдықтардың тозу деңгейі, ең алдымен жер өңдеуде агротехникалық шаралардың мерзімінде атқарылмауына, өнімнің сапасына және көлеміне әсер етеді. Сондай ақ бұл өз кезегінде фермерлердің еңбек өнімділігін төмендетеді және мұнай өнімдерін ұтымсыз тұтынумен байланысты қосымша шығындар әкеледі. Мамандардың есептеуінше, Қазақстанда ауылшаруашылық өндірісін механикаландыру деңгейінің төмендеуінен еліміз жыл сайын 3 миллион тоннаға жуық өнім жоғалтып отыр.

Ауылшаруашылық техникасының (егу кешендерінен басқа) негізгі түрлерін жаңарту қарқыны да төмен. Тракторлар бойынша 1,2 пайызды, комбайндар бойынша 2,8 пайызды, тұқымсепкіштер бойынша 0,6 пайызды, дестелегіштер бойынша 1,6 пайызды құрайды. Ауыл шаруашылығы техникасын сатып алудың орташа жылдық көлемі 80 миллиард теңге, оның ішінде отандық өндіріс 20,5 миллиард теңгеге сатып алынады.

Жоғарыда көрсетілген қарқынмен ауылшаруашылық техникасының толық жаңарту мүмкіндігі өте төмен, күмәнді.

Жауапты органдардың мәліметінше, жаңарту қарқыны төмен өңірлердің қатарында Алматы облысы (2,1 пайыз), Атырау облысы (2,2 пайыз), Жамбыл облысы (3,2 пайыз), Түркістан облысы (1,8 пайыз).

Құрылған бірлескен құрастыру өндірістері жеткілікті дәрежеде жүктелмеген. Көпшілік жағдайларда локализациялау деңгейі 35 пайыздан төмен. Бұл отандық техника бағасының импортталатын жиынтық бөлшектер құнына тікелей тәуелділігін көрсетеді.

Қазіргі кезде Қазақстанның агроөнеркәсіп кешенін дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы жүзеге асырылуда. Ол бойынша 2021 жылы қант қызылшасы алқабын 32 мың гектарға дейін жеткізу, өнім көлемін 1 миллион тоннаға өсіру жоспарланған.

Осыған орай жергілікті атқарушы органдар тарапынан жүргізіліп жатқан іс-шараларға қарамастан қант қызылшасын өндіру технологиясына қажетті арнаулы ауылшаруашылық техникаларымен толық жарақтандырылмауы басты проблема болып тұр. Жоғары дәлдікті пневмо тұқым сепкіші, әмбебап компактор, тегістеуші, дәрі сепкіш, егін оратын, жинайтын кешендер жетіспейді.

Қорытындылай айтсақ, республикамыздағы агроөнеркәсіптік кешенді техникалық қолдау саласында министірліктің алдында күрмеуі күрделі, өзекті міндеттер тұр.

Мәселені жан-жақты шешу үшін отандық ауыл шаруашылық машина жасау саласын қайта жаңарту және агроөнеркәсіптік кешенінде инженерлік-техникалық қолдау жүйесін дамыту мақсатында салалық бағдарлама қажет деп санаймыз.

Салалық бағдарламада:

шаруалар үшін техника алуға қарастырылған мемлекеттік субсидиялаудың деңгейін 25 пайыздан 50 пайызға дейін көтеруді, лизингке берілетін техникаларға алдын ала төлемдер көлемін 25 пайыздан 10 пайызға дейін төмендетіп, мерзімін 10 жылға дейін ұзартуды және белгіленген жылдардың бюджетінде субсидияға қажетті қаражаттың нақты көлемін қарастыратын;

қант қызылшасын өндіру технологиясына арнаулы ауылшаруашылық техникаларымен толық жарақтандыруды және аталмыш техникаларды субсидиялау ережесіне атаулы өзгерістер енгізілуін көздейтін;

техникалық қызмет ұйымдастыру мәселелері сан алуан, жерге, климатқа және жергілікті жағдайларға бейімделмеген көп маркалы импортталған техникаларға мемлекет тарапынан тиісті техникалық және технологиялық бақылауды қарастыратын;

республикамыздағы ғалымдар мен конструкторлардың күш-жігерін біріктіре отырып, бәсекеге қабілетті жаңа ауылшаруашылық техникасын жасауға және елімізде қосалқы шаруашылықтар үшін қолжетімді шөп ору, жер жырту және өңдеу кіші техникаларын, комбайндар мен тракторларға қажетті қосалқы бөлшектерді шығаруды ынталандыратын;

аграрлық секторға техникалық қызмет көрсететін, қажетті бөлшектерді жеткізетін, май ауыстыру, техникалық байқау жұмыстарын жүргізетін заманауи сервистік орталықтар құруды көздейтін нақты шаралар қарастыру керек деп санаймыз.

Қолдауыңызды сұраймыз.

Құрметпен, Сенат депутаттары Нұралиев, Бектаев, Әкімов, Еламанов, Тағымов, Жұмағазиев, Мусин, Жолдасбаев». Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Басқа сауалдар жоқ. Күн тәртібіндегі мәселелер толық қаралды. Отырысты жабық деп жариялаймын. Аман-сау болыңыздар, баршаңызға рақмет.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

Д. НАЗАРБАЕВА

МАЗМҰНЫ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ
2019 жылғы 21 қараша

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласындағы қылмыстармен күрестегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О ратификации Соглашения о сотрудничестве государств – участников Содружества Независимых Государств в борьбе с преступлениями в сфере информационных технологий», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі

Е.З. ТҰРҒЫМБАЕВТЫҢ баяндамасы

Доклад Министра внутренних дел Республики Казахстан

ТУРГУМБАЕВА Е.З. 1

Сөз сөйлеген:

Выступил:

МҰҚАЕВ Е.Р. 3

Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің мүшесі

Т.А. МҰСАБАЕВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по международным отношениям, обороне и безопасности МУСАБАЕВА Т.А. 3

Сөз сөйлеген:

Выступил:

ҚОЖАМЖАРОВ Қ.П. 4

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «2003 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункттері туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О ратификации Протокола о внесении изменений в Соглашение между Правительством Республики Казахстан и Правительством

Кыргызской Республики о пунктах пропуска через государственную границу от 25 декабря 2003 года», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі Б.Б. АТАМҚҰЛОВТЫҢ баяндамасы

Доклад Министра индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан АТАМҚУЛОВА Б.Б. 5

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ҚҰРТАЕВ Ә.С. 6

ЖОЛДАСБАЕВ М.С. 6

ДІЛМАНОВ Д.А. – Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Төрағасының орынбасары – Шекара қызметінің директоры, заместитель Председателя Комитета национальной безопасности Республики Казахстан – Директор Пограничной службы Республики Казахстан 6

Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің мүшесі Н.Н. НҰРСИПАТОВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по международным отношениям, обороне и безопасности НУРСИПАТОВА Н.Н. 7

Сөз сөйлеген:

Выступил:

МҰҚАШЕВ Т.Т. 8

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Ақпаратқа кіру, шешімдер қабылдау процесіне жұртшылықтың қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу туралы конвенцияға Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімдері туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О ратификации Протокола о регистрах выбросов и переноса загрязнителей к Конвенции о доступе к информации, участию общественности в процессе принятия решений и доступе к правосудию по вопросам, касающимся окружающей среды», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрі М.М. МЫРЗАҒАЛИЕВТЫҢ баяндамасы

Доклад Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан МИРЗАГАЛИЕВА М.М. 9

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ЖҮСІП Н.Б. 10

ЛУКИН А.И. 11

Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитетінің мүшесі Ә.Т. НҰРАЛИЕВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по аграрным вопросам, природопользованию и развитию сельских территорий НУРАЛИЕВА А.Т. 13

Сөз сөйлеген:

Выступил:

МУСИН Д.М. 14

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам физической культуры и спорта», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрі А.Р. РАЙЫМҚҰЛОВАНЫҢ баяндамасы

Доклад Министра культуры и спорта Республики Казахстан РАЙМКУЛОВОЙ А.Р. 15

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ВОЛКОВ В.В. 17

БЕКНАЗАРОВ Н.Қ. 19

АЙТПАЕВА С.М. 21

СҮЛЕЙМЕНОВ Е.М. – «Қазақстан Республикасы Ұлттық Паралимпиада комитеті» ҚБ атқарушы директоры, исполнительный директор ОО «Национальный Паралимпийский комитет Республики Казахстан» 23

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. 24

РАМАЗАНОВ Е.М. – Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт вице-министрі, вице-министр культуры и спорта Республики Казахстан 26

МҰСАЙБЕКОВ С.Ж. – «Қазақстан Республикасы Ұлттық Олимпиада комитеті» ҚБ бас хатшысы, генеральный секретарь ОО «Национальный Олимпийский комитет Республики Казахстан» 27

Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің мүшесі С.М. ЕРШОВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по социально-культурному развитию и науке ЕРШОВА С.М. 28

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

БАҚТИЯРҰЛЫ М. 29

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. 30

БАҚТИЯРҰЛЫ М. 32

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам физической культуры и спорта» (второе чтение)

**Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің мүшесі
С.М. ЕРШОВТЫҢ баяндамасы**

Доклад члена Комитета по социально-культурному развитию и науке
ЕРШОВА С.М. 33

Депутат М. БАҚТИЯРҰЛЫНЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Б.М. Сапарбаевқа депутаттық сауалдары

Депутатские запросы депутата БАҚТИЯРҰЛЫ М. К Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У., Заместителю Премьер-Министра Республики Казахстан Сапарбаеву Б.М. 35

Депутат Ә.Т. НҰРАЛИЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі С.К. Омаровқа депутаттық сауалы

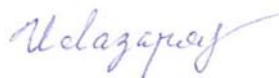
Депутатский запрос депутата НУРАЛИЕВА А.Т. к Министру сельского хозяйства Республики Казахстан Омарову С.К. 37

ШЖҚ-дағы "Материалдық-техникалық
қамтамасыз ету басқармасының
инженерлік орталығы" РМК директоры

А. Құсайынов

Стенографиялау қызметінің
жетекші редакторы

И. Шыныбаева